12

TENTAMEN MEDICUM
INAUGURALE,
DE
LUE VENEREA;

QUOD,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
EX AUCTORITATE DIGNISSIMI VICE-CANCELLARII
ARCHIBALDI DAVIDSON, S. S. T. P. P.
ET COLLEGII GLASG. PRÆFECTI;

NEC NON,
AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,
ET
NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,
N COMITIIS UNIVERSITATIS GLASGUENSIS,

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT
JACOBUS HAMILTON,
HIBERNUS,
CHIRURGUS,
SOC. REG. PHYS. ED. SOC.
SOC. AMER. PHY. OL. SOC. NECNON
SOCIET. HIB. PHYS. OL. SOCIUS.

AD DIEM XXX. JULII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

GLASGUÆ,
EXCUDEBANT CHAPMAN ET LANG.
1801.

HAWTREIO WHITE, ARMIGERO,

IN COMITATU WEXFORDII

PRÆFECTUI;

PATRIÆ AMICO;

PROPTER INSIGNEM VIRTUTEM,

QUAM,

IN INSURRECTIONE,

NUPER IN HIBERNIA CONCITATA,

COMPESCENDA,

EVICIT:

ET PROPTER AMICITIAM,

QUA

EUM DIGNATUS EST;

HOC OPUSCULUM,

ANIMI QUAM GRATISSIMI,

EXIGUUM TESTIMONIUM

D. D. D. QUE

AUCTOR.

All day he roar'd, and all the tedious night
Bedew'd his couch with tears;——
————————Such ills attend
Obſcene and bought embraces.——

ARMSTRONG.

DE

LUE VENEREA.

MORBUS quem pro diſſertatione inaugurali ſelegi ſic a Culleno illuſtriſſimo definitur. "Morbus contagioſus, poſt concubitum impurum et genitalium morbum, ulcera tonſillarum; cutis, praeſertim ad marginem capillitii, papulae corymboſae, in cruſtas et in ulcera cruſtacea abeuntes; dolores ostocopi; exoſtoſes."

Etſi autem definitio jam memorata, qui-

busdam casibus satis apte applicari queat, non omnibus aeque accommodata est. Hic morbus tam varias induit formas, et symptomata ejus, nunc ad locum circumscripta, nunc per totum systema diffusa, tantum variantur, ut definitio quae omnibus bene congruat casibus, admodum difficilis est; quam autem protulit Cullenus merito inter optimas recensetur.

HISTORIA.

Multis persuasum est Columbum salutis anno 1493 hunc morbum primum in Europam advexisse; et sane haud ambigue constat, sequelos ejus ad Hispaniolam advectos, ibi morbo de quo agitur, infici. Talem autem morbum Europam ante hoc tempus infestasse, ex multis satis probabile

eſt*; hoc autem tenebris adhuc obvolutum, in opuſculo hujusmodi fuſius agitare omnino ineptum erat. Symptomata igitur qua poſſimus cura proxime veniunt enumeranda.

Utpote hic morbus ex concubitu morbo laborante, utplurimum ſuboritur, partes viro objectas primum plerumque depaſcitur. In homine penis, in fœmineis labia pudendi, vagina, et clitoris primum vires morbi experiuntur: hoc autem non ſemper obtinet, bubo enim vel inguinis tumor ex viro venereo abſorpto aliquando, etſi raro admodum primum ſeſe oſtendit. Lues venerea curſum ſequentem plerumque tenet.

---

* Vide Fowler's Antiquity and Origin of the Venereal Diſeaſe. Chambers' Dictionary—Article—Lues Venerea.

Quatuor vel quinque diebus, poſt aeger contagio objectus fuerit, elapſis, titillatio moleſta vel pruritus in quadam penis parte, plerumque circa glandem vel praeputium ſentitur, et pars inſpecta leviter inflammata apparet. His aliquamdiu perſtantibus, quantitas ſeri ſub cuticula effunditur, quae rupta in ulcus mali moris, marginibus duris, ſcabris ſtipatum, pus tenue acre continuo effundens, abiit.

Etſi hoc intra tempus jam dictum poſtquam aeger contagio objectus fuerit, plerumque accidit, ſunt tamen in quibus ſigna morbi ad tempus ſolito longius delitescunt, et hebdomadis vel etiam menſibus elapſis, aegro tale nequidquam timenti infeliciter prorumpunt. Haec ulcuſcula quae ex viro venereo penem obſident, Chancres no-

minantur; modo plura, modo pauciora, secundum quantitatem veneni admotam propullulant, glandem penis plerumque tentant vel praeputium vel fraenum, aliquando sed raro radicem penis infeftant, rariora adhuc funt exempla in quibus abdomen* afficitur.

In fœminis labia pudendi, clitoris, nymphae, vel vaginae oftium his ulcufculis plerumque deturpantur; in his autem ex fuperficie ampliori veneno objecta, fede plus variant. Si in hoc ftadio morbo perite occurratur, medicinae plerumque cedit, et forfan nullus alius exiftit morbus, in quibus remedia tempeftive adhibita plus valent, certioremve licet promittere curationem.

---

* Vide Bell on the Venereal, vol. 2.

Sin autem hoc in initio negligatur, ulcera cito in deteriora ruunt, altius agunt radices, et partes vicinas late, depafcuntur. Tunc plerumque ex viro abforpto glandula unius vel utriufque inguinis intumefcere incipit; et fi res attente fcrutetur, lymphaticum fuper dorfum penis ad glandulam tumefactam repens, inflammatum, durufculam et tactu dolens in confpectum venit.

Intumefcentia gradatim augefcit et dolet et fi progreffui non obftatur in tribus vel quatuor hebdomadis magnitudine multum adauctus, ad faftigium cinereus evadit, mollefcit et fluctuat. Dum ad maturationem properat, bubo venerea, saepe leviter febricitat aegrotans, et fuppuratione fuperveniente, horrores leves quidem progrediuntur. Quando ars vel natura exitum materiei

molitur bubo aliis abſceſſibus haud abſimilis eſt; ſi autem haud caute tractata fuerit, pus tenue, mali moris evadit, vicina excorians et hiatus quaquaverſum ampliatur. Tempus quod occupat tumor hujuſmodi ex initio ad maturationem varium admodum eſt; quippe ex aegri conſtitutione, corporis habitu vel aliorum morborum complicatione multum pendet. Quando bubo primum apparet, nullo ulcuſculo praegreſſo, inter hanc et alios glandularum inguinis tumores probe dignoſcere, haud leve negotium; ſed poſtea de hoc verba faciemus, ſat fuerit hic notaſſe hoc perrarum accidere.

Saepius autem fit ut ex ulceribus totum ſyſtema afficitur nullo bubone praegreſſa, quod ex ulceribus in faucibus, naribus, &c. plenius innoteſcit. Morbus nunc, ſi cura-

tio debita posthabita fuerit in aliis partibus prorumpit; fauces aliquantum dolent, et praesertim dum aeger aliquid devorat. In quibusdam dolor parum molestus est, dum in aliis haud parum molestiae aegro facessit, quod ex gradu inflammationis pendet. Tonsilla inspecta plerumque ulcerata apparet, que crusta lardacea * obtegitur; aliquando uvulam adoritur ulcus; aliquando tam alte in faucibus insedit ut oculis conspici nequeat. Plerumque rubor erisipilatosus ulcus circumdat, quod saepe diu in eodem statu manet; in aliis exemplis late serpit vicina depascens; aliquando usque ad tubum eustachianum extendit inflammatio surditatem progenerans, et si latera ejus adherescant surditas re-

* Swediaur.

maneat, etſi morbus primarius remediis ceſſerit.

Omnibus fere conceditur hunc morbum proxime poſt penem vel inguen fauces plerumque adoriri, ſed ratio hujus alta caligine obvoluta adhuc latet. Hac autem utcunque difficilis opinioni domini Bell accedere non poſſum, quae ponit, "The diluted ſtate of the matter not exciting that degree of irritation neceſſary to its abſorption, from the glands of the groin, or if abſorbed, its being rendered ſo mild as not to produce obſtruction in any of the glands to which it is applied."

Ratio enim tumoris inguinis facilius reddi poteſt ex irritatione viri utcunque diluti quam productio ulceris in faucibus;

ſunt quoque et exempla ubi ulcus faucium ſupervenit ulcuſculis penis, nulla bubone praegreſſa. In hoc ſtatu igitur virus abſorptum nequaquam dilui potuit in glandulis inguinis, nihilominus nulla intumeſcentia glandularum abdominis ciebatur. Sunt certae partes quaedam corporis quibus lues venerea prae aliis infeſta eſt, quare autem hoc fieret nos omnino latet. Proxime poſt fauces nares hoc morbo labefactantur. Aeger de obſtructione in uno alterove nare conqueritur et dolor pruriens ſentitur: membrana narium inſpecta leviter inflammata apparet, et ulcus parvum fœdum aliquando in una parte narium conſpici queat, alias autem ſuperius quam oculis ſubjicitur in naribus inſidet et haud raro oſſa ſpongioſa tenet. Pus parva quantitate effundit, et ſi in oſſibus inheret, hoc tenue et ſanie com-

mixtum evadit, et portiones offium carie erofae e naribus expelluntur, dum fanies foetida qualis his offibus accidit continuo effunditur.

Ductus lacrymalis hoc modo inflammatione correptus obftruitur et lacrymae exinde per genas labuntur. Morbo progrediente, offibus carie exefis, nares turpiffimae vifu! hiatum horrendum relinquentes, inhonefte collabuntur. Nunc circa os faevit lues inveterata nec ulli parcit parti, fed palatum primum plerumque adoritur; color lividus circa hanc partem percipitur, qui brevi in ulcus definit. Offa folito fed curfu * citatiore cariofa evadunt, et lingua propter

* Omnia offa tenuiora, quippe cancellis deftituta, citius cariofa evadunt.

vicinitatem mali fit particeps et ulceribus obſidetur.

Corporis ſuperficies nunc morbo tentatur; pruritus circa partes corporis ſuperiores, puta cervicem, brachia vel pectus plerumque primum percipitur; pars pruriens attentius perſpecta, maculis coloris cupri ſuper corporis ſuperficiem elevatis deturpari videtur. Hae aliquando ſponte evaneſcunt, iterum forſan ad eaſdem partes rediturae, ſed ſaepius humeros, femora, manus vel pedes obſident et pruritu moleſto potiuſquam dolore aegrum anxium tenent, et pulvis ſquamoſus * ex iis decidit. Ubi ſponte decedunt cutis parum injuriae accipit; ſed auctis viribus iterum plerumque

* Anglice, Bran-like.

redeunt; cutis tunc magis turget, inflammatur, et crufta obducitur, fub qua pus formatur quod per latera fcabiei exitum fibi molitur: exuvie fquamofa tandem depofita, ulcus venereum, fcabrum, duris marginibus obfitum faepe fœdiffimum in confpectum venit. In hoc morbi ftadio puftulae numerofae in coporis fuperficie apparent, quae aliquando plena vel pauciora in unum confluentes, ulcera fœda, iis quae ex maculis oriuntur haud abfimilia, progignunt. Haec ulcera aliquando formantur, nullis maculis neque puftulis praegredientibus; hoc autem perrarum eft; quando accidit difcoloratio cutis levis anteit, quae brevi in ulcus fœdum late ferpens abiit. Haec ulcera ex iis quae formantur ante lues corporis fyftema pervaferit multum difcrepant; pofteriora enim magis albefcunt, dum pri-

ora quae corporis ſuperficiem occupant, ſordidum et lividum exhibent colorem, et materiem fœtidum plerumque viſcidum, nunc autem ita tenuem et acrem ut partes vicinas excoriat, effundunt. Haec ſaepe tam ſordide ſqualent ut detergentia efficaciſſima parum valeant, et ſola ſalutis ſpes in mercurio ſtrenue adhibito, poſita eſt.

Etſi virus quae corporis ſuperficiem ulceribus venereis inficit cutem et membranam celluloſam plerumque invadit, partes aliae molles non ex eo immunes evadunt; et in ſtatu provectiore nullis fere parcit partibus, et tendines, faſcias muſculorum, perioſteum, &c. corripit.

Si ad remedia idonea etiam in hoc morbi ſtatu decurratur plerumque cedit Lues;

Si autem haec negligantur vel minus perite adhibeantur, tumores duri et rotundi, nodi vulgo nuncupati, oſſa praeſertim quae muſculis parciùs obteguntur, obſident: os frontis, pars media tibiae anterius, et oſſa cubiti et manus ſaepius corripiuntur. Dolor levis in parte affecta plerumque ſentitur, quae examini ſubjecta tumorem plerumque continet, et dolor pro magnitudine intenditur; tumor molem glandis majoris aemulans tandem rumpitur, et os carie vitiatum invenitur: dolor nodi in hoc ſtatu ante rupturam acrius ſaevit ex perioſtei diſtenſione; partis autem ruptae dolor mitigatur. Tuberculae circa anus et partes generationis haud raro in provectiore morbi ſtadio prorumpunt; colore ſunt ſubfuſci, ad apicem angulari et veruncis quae manus de-

turpant vel penem ex gonorrhœa obſident multo majores.

Cum ad extremum fere perventum eſt omnes corporis humores vitiantur; aeger fœtidum exhalat odorem et graviſſimis cumulatus malis mortem enixe exoptat, alia accedunt ſymptomata peſſimum quodque indicantia; capilli ſquamulis ad radicem obſeſſi decidunt, etſi aeger praeter ſpem convaleſcat crines nunquam recuperat: caecitas ex vitio nervi optici lui venereae inveteratae aliquando ſupervenit; haec nunc ſubito invadit nunc tarde obrepit. Surditas ſupervenit quando affectio venerea faucium inflammationem tubo euſtachiano impertit; quando latera hujus conglutinantur ſurditas permanens eſt, hac autem ſaepius ad tempus ſolum perſtat, tunicis majorem craſſitu-

dinem ſolummodo adeptis. Si quod aliquando accidit oſſa auris carie corrupta fuerint et materies mali moris ejicitur, oſſa tandem expelluntur et ſurditas per vitam duratura obtinet. Sunt et alia ſymptomata medicis notata; materies glutinoſa ex oculis continuo exudit palpebras ſaepe conglutinans et lacrymae per genas gliſcunt. Febris hectica tandem cum jam vires morbo ſuccubuerunt, mortem anxie ſperatam jam adeſſe denuncians, ſupervenit, et macie, ſqualore et ulceribus horridus aeger lumen ingratum haud invite deſerit.

DIAGNOSIS.

Quoniam nullum fere exiſtit ſignum lui venereae ita proprium quin cum aliis morbis confundi queat, et revera confundere-

tur; proximum eſt diſcrimen quod inter hos intercedit quantum fieri poteſt notaſſe.

Chancre vel ulcus venereum quod organa generationis infeſtat aliquando cum aliis harum partium ulceribus confundi periclitatur; ſi autem ad hiſtoriam morbi, ad connectionem aegri cum iis morbo laborantibus et duros margines angulatos, et albidam irregularem baſim quem habet ulcus venereum animum advertamus, haud difficile, eſt diſcrimen inter haec ſtabilire: Praeterea ulcus venereum aliis remediis parum auscultans, mercurio adhibito, cito in melius vertitur.

Bubo. Hac difficilius ſecernitur ex aliis inguinis tumoribus, puta hernia, tumoribus ſcrophuloſis, abſceſſibus lumborum,

intumeſcentiis glandularum ex ulceribus crurum vel pedum: inter haec diſcrimen aliquod affere nunc conabimur.

Bubo ex hernia in his diſcrepat, ex initio dura eſt tunc parum dolet et circumſcripta eſt; alvus non adſtringitur, ad annulum obliqui externi originem ejus petere non poſſumus, neque nauſea ſtipata eſt quae herniam vulgo comitatur.

Tumores ſcrophuloſi proclivitate corporis et hiſtoria morbi probe perpenſis raro cum bubone venerea confundi queant; aliquando autem tumores ſcrophuloſi et ulcera in praediſpoſitis bubonibus venereis ſuperveniunt, et tunc de natura horum magis ambiguitur, neque prius in animum venit ſcro-

phulum ſubeſſe, quam mercurio du adhibito pertinaciter reſiſtunt.

Si quando bubo venerea, in habitu corporis ſcrophulo prono, oriatur, indolis plerumque mollioris eſt et magnitudine multum ſuperat bubonem in hanc proclivitatem carentibus, neque tantum dolet, nec colore plerumque ita vividus.

Ex abſceſſibus lumborum bubo facile ſecerni queat, ſede doloris, febre et debilitate quae illos comitantur, rite perpenſis: bubo enim glandulas, abſceſſus ille ſubſtantiam cellularem occupat. Bubo etſi eaſdem glandulas occupans aliam cauſam praeter virum venereum, ulcera nempe pedum vel crurum agnoſcit; plerumque autem glandulae inguinum inferiores bubonibus hujuſmodi infeſtantur, dum aliae ſuperiores

plurimum petunt; ulcera quoque in artibus inferioribus detecta ad diagnosin haud parum conferunt. Dom. Swediaur* casum luis venereae male tractatae in ulcera pedum prorumpentis narrat, quae materia absorpta ad glandulas inguinis iterum ascendebat; sed animum ad historiam morbi advertendo hic decipi nequimus.

Ulcera venerea in faucibus aliquando cum iis quae ex inflammatione membranae mucosae progignuntur confundi possunt; specie autem multum discrepant; ulcera enim ex viro venereo sordida sunt, et crusta lardacea obteguntur, dum quae ex inflammatione procedunt florida sunt colore neque marginibus scabris, illis ita propriis, comi-

---

* Vide Swediaur on the Venereal.

tantur: hiſtoria quoque praegreſſa ſi quando ambiguitur litem adimat et ſi dubium reſtaret ad hydrargyrum confugiendum eſt quo diagnoſis brevi innoteſcat, et in hoc ſtatu mercurius tantam corpori nequaquam inferri poteſt injuriam, quantam ex eo poſthabito, ſi ulcus venereum evaderet, oriretur.

Ulcera narium et oris quae ex lue venerea proveniunt aliquando cum aliis harum partium affectionibus, praeſertim cum malis quae ex cancre oriuntur, commiſci queant: ex hiſtoria autem morbi, ex duris marginibus ſchirroſis, et colore ſordido et ſubfuſco quae haec prae ſe ferent, ex tali confuſione cavere plerumque poſſumus; dolor quoque lancinans qui cancrum comitatur haud parum ad diagnoſin ſtabiliendum valeat.

Maculae quae ex lue venerea procedunt cum eruptionibus herpeticis facilius confundi possunt; si res autem examini subjecta fuerit, maculam veneream, herpeticam nunquam magnitudine adequare apparebit; hac annulum quoque plerumque format, parte interna integra manente; locus quoque quem tenet naturam mali patefcat; eruptio herpetica clunes, abdomen vel carpus plerumque adoritur dum maculae venereae pectus et humeros saepius invadunt; si quoque eruptio venerea fricetur squamulam vel materiem furfuraceam deponit.

Dolores quae ossa in provectiore luis venereae stadio infestant aliquando pro rheumatismo habentur, qua idonea curatio diutius saepe defertur, et aeger in majus discrimen adducitur; si autem recordamur rheuma-

tifmum juncturas primum plerumque adoriri, et etfi per offa aliquando ferpit, dolor tamen nunquam, in iis partibus quas lues venerea afficit, medium nempe tibiae, offis frontis quae mufculis minus obteguntur, incipit; tumor quoque vel nodus qui hunc dolorem in ex lüe venerea egrotantibus cito comitatur, gradatim augefcans omnem ambiguitatem tollit.

Ex conftitutione igitur aegri, vitae ratione, et hiftoria morborum quibufcum confundi periclitatur natura morbi facile plerumque enititur, et in omnibus fere cafibus ubi aliquid dubii reftat, praeftat certe hydrargyrum tempeftive adhibere, fi non malo prefenti directe adverfatur; et hoc modo an fit lues venerea necne facilius innotefcat et

periculum ex morbo inveterato, nullis adhibitis remediis, praecavetur.

CAUSAE.

Hic morbus multis modis communicari queat: 1mo. Concubitu cum quodam morbo infecto et hac via ſaepius concitatur. Foetus dum in utero jacet aliquando a parentibus lue afficitur. Infantes quoque ex his quae mammas iis praebent, morbo infici poſſunt: et hi iterum nutricibus luem veneream aliquando impertiunt. Lues maxime inveterata quae ſe unquam mihi obtulit, curationi Chirurgi M'Evoy qui Regio Noſocomio Militari apud Dublin praefectus erat, demandata eſt, et ex veſtibus cujuſdam qui morbo laboraverat aegro indutis oriebatur. Modo autem primum

memorato morbus plerumque excitatur; et quoniam paſſim fere conceditur materiem * quae gonorrhaeam ex ea quae luem veneream concitari queat, differe, hanc, ad luem concitandam ſolam valere, patebit.

Diſceptatur an hic morbus, ſi non externe proruperit alio communicari queat; hoc autem accidere poſſe omnino probabile eſt; ſi enim in conſtitutione aegri penitus inſederit, morbus ſe tandem manifeſtet, neceſſe eſt, et quid vetat quo minus fluida hujus ſic vitiata, alium ejuſdem vitii participem fierent.

* Dr. Hamilton Ipſwichienſis multa ſuper ſe et alios inſtituit experimenta hujus rei indagandae conſilio, et comperit ſe nunquam invicem concitari.

Causae hujus morbi remotae non aequo, ac in aliis morbis, accidit jure; in eas quae proclivitatem dant, et quae morbum proclivibus concitant separari queant: sunt sane conditiones quaedam corporis quae morbum vel exasperant vel mitiorem reddunt, sed nullus existit tam valida corporis indole praeditus, quin causa excitante admota in morbum inciderit; constat autem, quaecunque fuerit causa, ex multis qui cum eadem foemina certamen veneris incierunt, unum solum vel alterum morbum accepisse, et perhibetur, non sine causa, eos qui jam morbo laboraverant reditui eo fieri obnoxiores.

CAUSA PROXIMA.

Hujusmodi, utut aliorum, causa proxima tenebris immersa latet. Multi sane ratio-

nem modi quo virum venereum ſyſtema afficit, reddere conati ſunt, ſed parum adhuc profecerunt; quibuſdam perſuaſum eſt fermentationem in fluidis excitari, hac autem opinio refelli vix meretur; ut enim fermentatio, ſenſu vulgo recepto, locum habuerit, quaedam ſunt neceſſaria, quies nimirum, aeris aditus, &c. quae in ſanguine obtinere nequaquam poſſunt. Haud forſan omnino ineptum eſt credere virum venereum fluida corporis ſibi aſſimilando ut in variola accidit, agere.

CURATIO.

Ex tempore quo primum uſus mercurii innotuit omnibus aliis remediis merito anteponitur, neque ullum praeſentius remedium exiſtit; nunquam enim ſi tempeſtive

in auxilium vocatus fuerit, ſpem medici fallit. Quoniam autem mercurius omnes ſecretiones praeſertim glandularum ſalivalium multum adauget, et ita adhibitus ut morbum penitus eradicet, vires aegri ſaepe admodum convellit, nec raro eas penitus ſubruit, medici haud parum laboris impenderunt ut remedium virtutibus ejus praeditum, vitiis deſtitutum, invenirent; hinc opium et alia medicamina ſuos habuerunt fautores; experientia autem ea fere omnia damnavit, et ſola ſalutis ſpes in hydrargyro merito poſuerunt medici, donec opinio nuper apud nonnullos medicos recepta invaluit, hydragyrum nempe, in hoc morbo, bonos praeſtare effectus, oxygenium, quod varia ejus praeparata continet, corpori largiundo; et ſi verba deriſoris hujus theoriae

citare licet, " that, * ſtrictly ſpeaking, mercury never did any good at all, and it is maintained, that it is not the mercury itſelf, but ſomething united with it, a kind of air, oxygen, which has done ſo much good, and which may be found in much greater quantity, and in much larger proportion in the pureſt air we breathe, in pure ſpring water, and in aquafortis". Mercurium autem, hunc morbum oxygenio quod continet, revera profligare dubium admodum apparebit, ſi nobiſcum reputamus formam hujus remedii quae maximo fructu exhibi ſolet, parum oxygenii continere: unguentum mercuriale praeparatur triturando unguentum porcinum cum hydrargyro donec glo-

---

* Gregory's Memorial to the Managers of the Royal Infirmary of Edinburgh.

buli hujus penitus difpareant, quod certe unioni ejus cum oxygenio parum favet. Utcunque hoc erit, hac opinione innixi, multas fubftantias, quarum oxygenium pars eft, medici quidem in hoc morbo experti funt, inter quas acidum nitricum eminet, et etiam praeter fpem fautorum hujus opinionis maxime tenacium, hoc bonos praeftare effectus vifum eft. Dr. Beddoes in libro quem typis vulgavit, duodecim luis venereae narrat cafus hoc remedio feliciter tractatos, currante Dre. Geach ad Nofocomium Regium apud Plymouth; et eos, ut maxime idoneos ad vires hujus remedii demonftrandas, felectos fuiffe, credere fas eft.

Horum feptem, nullo mercurio ufurpato, feliciter convaluerunt et alii etfi mercu-

rium priusquam in nosocomium admissi fuerant, adhibuerant, ad sanitatem usu acidi nitrici perducti sunt: sat autem temporis ante evulgationem horum non effluxit, ut plene constat an morbus, hoc remedio sopitus penitus profligatur, nunquam rediturus; eum autem iterum esse erupturum ex experientia Doctoris Rutherford probabile est. Etsi enim acido, morbus ad tempus consopitus, usu autem ejus deposito nova vi rediebat et exhibitione ejus resistebat, mercurio autem feliciter cedebat.* Quosdam autem casus narrat in quibus effectus optimi ex mercurio et acido nitrico conjunctis profluxerunt, ubi seorsim parum valebant, et aeger in tam lubrico versabatur statu, ut

* Vide Rutherford's Letter to Dr. Beddoes.

ne morbo ſuccubuerat, timendum erat*. Dr. Rutherford quoque memorat hoc remedium in caſibus admodum levibus ſaepe ſpem fallere, dum in gravioribus optimas habuiſſe effectus, et hoc corroboratur Dre. Geach qui morbum in quinquagintis caſibus curavit†. Ex omnibus his colligere fas eſt acidum nitricum luem veneream ſaepe profligaſſe; in caſibus haud gravibus ſaepe parum auxilii attuliſſe, et in aliis, mercurio per ſe parum valente, cum acido nitrico conjuncto, curatio feliciter abſoluta eſt. Hinc facile cogitur, etſi medici perperam huic remedio ſolo confiſi ſunt, id haud parum prodeſſe praeſertim in debilibus, ſi cum mercurio conjunctum fuerit;

---

* Rutherford, loço citato.

† Beddoes' Caſes.

et his caſibus ſolis fas eſt hoc remedio utere.

Praeparata hydrargyri quae maxima vi in hoc morbo debellando praedita ſunt, proxime veniunt perpendenda; in ſtatu enim metallico, niſi quantum mechanice agat, pene iners eſt.

Hydrargyrus efficax redditus eſt, 1mo. Trituratione, qua globuli mercurii minutim dividi queant, ut unguentum hydrargyri.

2do. Calcinatione, ut hydrargyrus calcinatus.

3tio. Ope ſalium, ut hydrargyrus muri-

atus corosivus et hydrargyrus muriatus mitis.

Ex omnibus hydargyri praeparationibus ea quae ex trituratione parantur maxima forsan vi in luem veneream pollent. Antequam progrediamur ad usum mercurii in lue venerea, effectus generales quos in corpus edit, breviter recensere licet. Inter medicamenta actuossisima locum merito obtinet; totum systema fortiter stimulat, secretiones varias, praesertim glandularum salivalium multum promovet, et liberaliter usurpatus, nauseam et febrim ciet: quaedam ex praeparatis ejus si dosi exigua administrentur nullum effectum sensibilem edunt, si autem dosis augeatur, vomitus, diarrhoea, &c. insequntur. Effectus autem ejus in hoc morbo curando maxime notabiles sunt; salivae

ſecretio multum adaucta dolor et rubedo gingivarum, halitus faetor, et ſenſus quaſi cupri in ore; et ſi uſus mercurii poſt hac ſigna ſupervenierunt, continuetur, omnes partes vicinae, ut lingua fauces &c. intumeſcunt.

Praeparata mercurii quae vulgo uſurpantur, ſunt unguentum hydrargyi, hydrargyrus muriatus coroſivus et hydrargyrus muriatus mitis; et hoc inter optimos quae interne aſſumuntur merito habetur.

Nunc de uſu horum in diverſis luis venereae ſymtomatibus ſummovendis verba facere licet. Quando morbus recens eſt, et ulcus topicum ſolum apparet, ad cauſticum forſan rite, decurritur, quo ulcus penitus extirpatur; eodem tempore pillulam caeru-

leam ter in die ad quantitatem grani mercurii pro dosi assumi debet; vel granum hydrargyri muriati mitis sub forma pillulae haud male convenit. Hoc modo ulcus plerumque evanescit, et si os leviter affectum per decem vel duodecim dies teneamus, morbus plerumque omnino disparet.

Haud raro autem bubo ex viro venereo absorpto concitatur, et tunc ad frictionem cum unguento hydrargyri confugiendum est; perhibent sane quidam bubonem certius excitari, si ulcus causticis vel escharoticis eradicatum fuerit; si autem hoc revera ita esset, quid obstat quominus mercurius per quosdam dies exhibeatur et sic ne systema lues inficeret, cavetur; et hoc certe melius est, quam mercurium interne assumendum precipere donec ulcus dispareat, quod

ſane hujus quantitatem multo majorem, quam aliter neceſſarium foret, poſtulat.

Bubo. Quando ex viro abſorpto bubo oritur ad eam diſcutiendam eniti debemus; et hoc conſilio mercurius ita adminiſtrandus eſt, ut quamprimum in contactum cum viro veniat, et hoc fit unguentum hydrargyri in femur lateris affecti aſſidue fricando, quo lymphatica id directe ad glandulam deferunt. Si unguentum hydrargri fortius fricetur cito plerumque femora excoriat; in hoc ſtatu unguentum mitius conveniet, quod in utriſque femorum abundantius fricari queat. Si medicus tempeſtive arceſſitur, remediis perite adhibitis morbus plerumque auſcultat, et bubo diſcutitur; ſin minus ad ſuppurationem properat; et cum maturatur, in eam incidere qua exitus

materiei paretur melius eſt; quod cauſticis, vel tumoris rupturae, anteponi debet; in illo enim vulnus quantum fiere debet, circumſcribere difficile eſt et ruptura orificium ſcabrum, egreſſui puris inidoneum plerumque paratur. In hoc quoque ſtatu mercurius ſecundum vehementiam morbi, uſurpandus eſt, et nunquam ex animo exire debet, majorem quantitatem mercurii eſſe neceſſariam poſt ulcera, ex hoc topice admota, convaluerunt, quam ubi ex eo interne aſſumpto diſparuerunt.

Quando ulcera ex lue venerea in faucibus ſeſe oſtendunt, et ſpeciem uſitatam praebent, ad frictionem mercurii ſtatim confugiendum eſt que in pleriſque caſibus uſu ejus interno plus valebit: ſi quando autem haec ulcera, remedio hoc modo prae-

ſcripto non facile cedunt, et partes vicinas depaſcere minitantur fumigatio cum cinnabari vel quodam alio ex praeparatis mercurii, huic fini accomodato in auxilium advocanda eſt. Si aditus ad ulcera facilis eſt tunc cauſtica cum mercurio conjuncta, curationem citius abſolvunt; quando autem tam alte ſeſe abdunt, ut hoc non fieri poteſt, enitendum eſt ut ex ſordibus depurgantur, quae diutius malum haud parum exaſperare ſolent. Ut alia ſymptomata quae lue laborantes infeſtare ſolent in ſalutem cedant, mercurius etiam adhibendus eſt, et in provectiore morbi gradu cum vires multum defecerunt, omni cura incumbendum eſt, ut corpus roboretur quo melius incommodis, quae ex mercurio diu uſurpato ſaepe progigni ſolent, occurritur.

Guiacum haud parva vi contra hunc morbum pollere creditum eſt, ſed uſus ejus quibuſdam affectionibus ſolis merito nunc circumſcribitur, ut maculis, &c. et tunc ſarſaparilla feliciter conjungitur. In quibuſdam hujuſmodi caſibus haud parum ſaepe prodeſt, praeſertim ſi cum mercurio conjunctum fuerit. Sunt et alia remedia quae in hoc morbo uſurpata fuere; quae autem jam perpenſa ſunt medici ſolum nunc confidunt. Omnibus igitur quantum limites opuſculi ſinerent ennarratis, id utcunque imperfectum ad finem perducere fas eſt.

ERRATA.

P. 19.	*pro* tuberculae;	——	tubercula.
	— subfusci,	——	subfusco.
	— angulati,	——	angulatis.

GLASGUÆ,
EXCUDEBANT CHAPMAN ET LANG.